

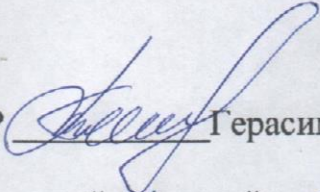
Міністерство освіти і науки України

ВСП «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького НТУ»

Циклова методична комісія викладачів

соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР Герасимук-Чернова Т.П.

« 01 » 09 2022 р.

Робоча навчальна програма

з дисципліни

«Всесвітня історія»

Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Освітня програма «Будівництво та експлуатація будівель і споруд»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 208 «Агроінженерія»

Галузь знань 13 «Механічна інженерія»

Спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»

Робоча навчальна програма з дисципліни «Всесвітня історія» для студентів 1 курсу:

Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Освітня програма «Будівництво та експлуатація будівель і споруд»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 208 «Агроінженерія»

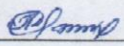
Галузь знань 13 «Механічна інженерія»

Спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»

Розробник: С.В. Домальчук – викладач загальноосвітніх предметів вищої категорії

Робочу навчальну програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії викладачів соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов

Протокол від № 1 від «01» вересня 2022 року

Голова циклової методичної комісії Кравчик Л.М.

Робочу навчальну програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної ради

Протокол № 1 від «06» вересня 2022 р.

Пояснювальна записка

Програма розрахована на вивчення всесвітньої історії в загальноосвітніх навчальних закладах як вибірково-обов'язковий предмет навчального плану в обсязі 65 годин.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво» Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія» Освітня програма «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність 208 «Агроінженерія» Галузь знань 13 «Механічна інженерія» Спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість годин - 70		Денна форма навчання
		Нормативна
		Рік підготовки
		1-й
		Семестр 1 та 2
		лекції
		70 год
		Тижневих годин для денної форми навчання :
аудиторних – 2; самостійної роботи студента .	год	
	Самостійна робота	
	год.	
	Вид контролю:	
	(залік)	

2. Мета і завдання навчання всесвітньої історії

Метою історичної освіти є: а) формування вільної особистості, яка визнає національні та загальнолюдські цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у своїй поведінці; б) виховання засобами історії громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві; в) прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей. Ця мета має конкретизуватися в комплексі завдань, з яких пріоритетними є: – поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів; – набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів української держави в контексті світового історичного процесу; – розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом; – усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності власної держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів; – долучення до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів; – сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями. Реалізація мети шкільної історичної освіти здійснюється через розвиток основних складових історичної свідомості: а) накопичення знань про основні події, явища та процеси, їхні давніші та сучасні інтерпретації; б) оволодіння способами розумових дій, необхідних для розуміння минулого, осягнення сучасного і прогнозування майбутнього, в) усвідомлення демократичних цінностей та їх дотримання на практиці.

Обов'язкові результати історичної освіти передбачають, що студент: – мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства (хронологічна компетентність); – мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища (просторова компетентність); – мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання (інформаційна компетентність); – мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їхні інтерпретації (логічна

компетентність); – усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації (аксіологічна компетентність).

3. Структура навчальної програми

Програма складається з пояснювальної записки, структурованих за розділами очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів і змісту навчального матеріалу як основи для досягнення цих результатів. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності зорієнтовані на формування відповідних компетентностей і викладені через знання, розуміння й уміння, які відповідають знаннєвому, смисловому й діяльнісному компонентам. Ціннісний компонент (зважаючи на особливості історичного матеріалу) окремо за розділами не описується, позаяк відображений у компонентах ключових компетентностей і актуалізується через знання, розуміння й уміння наскрізно в межах усіх розділів. Зміст кожного розділу програми містить перелік історичних сюжетів, не розділених на окремі заняття. Викладач, орієнтуючись на вимоги щодо підготовки студентів, має можливість самостійно визначати назву теми, кількість і перелік питань до кожного заняття залежно від умов організації навчального процесу, пізнавальних можливостей студентів, групи та індивідуального підходу викладача до навчання. До кожної теми подано орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт, у деяких випадках – рекомендований (але не вичерпний) перелік історичних подій, об'єктів і джерел для організації навчальної роботи. Це не виключає залучення учительством інших джерел та пізнавальних завдань, зберігаючи загальну спрямованість роботи відповідно до компетентнісного підходу. У програмі немає розподілу навчальних годин за розділами. У межах загальної річної кількості годин викладач може самостійно визначати час для роботи над кожним розділом програми, але не порушуючи при тому повноти завдань, визначених як результати і зміст навчально-пізнавальної діяльності. Тематика практичних і творчих робіт укладена таким чином, аби диференціювати завдання в групі за рівнем складності. Рекомендовану послідовність роботи над проблематикою історії України та всесвітньої історії за розділами наведено в таблиці наприкінці Пояснювальної записки. Організацію навчально-пізнавальної діяльності студентів за цією програмою викладач відображає у власній робочій програмі, що її затверджує керівник навчального закладу. Робочу програму викладач укладає тоді, коли хоче вибудувати в межах навчальної програми свій алгоритм роботи з студентством, зокрема акцентувати на певних навчальних цілях, змістових елементах, змінити послідовність вивчення матеріалу, додати матеріал з історії рідного краю, доповнити тематику практичних і творчих робіт тощо. Практичні роботи є обов'язковими для кожного розділу програми. Вони можуть відбуватися в різних формах: як на окремій ланці заняття (для вивчення нового матеріалу, узагальнення, закріплення тощо), так і протягом усього заняття (лабораторно-практичне заняття). Така робота може виконуватися за вибором як викладача, так і студентства, як у класі, так і вдома, але з обов'язковою презентацією її результатів на занятті. За основними видами діяльності практичні роботи поступово змінюють свій характер від описових і частково-аналітичних до переважно аналітичних. У визначенні результатів

навчально-пізнавальної діяльності програма робить наголос на діяльнісному компоненті. На думку укладачок/укладачів, ефективність навчання залежить передусім від залучення студента до різноманітних видів діяльності, що дає змогу йому успішніше оволодівати суспільним досвідом і, як наслідок, забезпечує соціальну активність особистості, її спрямованість на творчу діяльність. Тому, зокрема на першому курсі, до кожного розділу подано теми, які можуть бути розкриті під час виконання навчальних проєктів, написання есе, а також – у багатьох випадках – пропозиції щодо можливості використання міждисциплінарних зв'язків. Викладач на свій розсуд може обирати (змінювати/корегувати/доповнювати) теми, а також досліджувати їх у різний спосіб, залежно від умов організації навчального процесу, пізнавальних можливостей студентства. Рекомендовані проєкти спрямовані на розвиток творчо-пошукових умінь і навичок. Головним критерієм успішності роботи викладача за цією програмою є не так змістова повнота, як уміння налагодити творчу роботу учнівства з орієнтацією на формування ключових і предметних компетентностей.

4. Характеристика умов навчання

Умови навчання забезпечують ефективне засвоєння студентами програмового матеріалу та відповідають вимогам щодо безпеки життєдіяльності учасників навчального процесу. Методика проведення кожного уроку визначається викладачем.

5. Програма навчальної дисципліни Всесвітня історія (1914–1945 рр.)

Структура курсу:

Розділ 1. Передумови Першої світової війни. Війна та революції

Розділ 2. Облаштування повоєнного світу

Розділ 3. Провідні держави світу в міжвоєнний період

Розділ 4. Держави Центрально-Східної Європи

Розділ 5. Держави Азії та Латинської Америки

Розділ 6. Передумови Другої світової війни

Розділ 7. Друга світова війна

Розділ 8. Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період

Розділ 1. ПЕРЕДУМОВИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ. ВІЙНА ТА РЕВОЛЮЦІЇ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i> : Перша світова війна, геополітичні інтереси, система озброєного миру, позиційна війна, ксенофобія, геноцид, репарація, контрибуція; – <i>хронологічні межі</i> Першої світової війни, дати революції в Російській імперії, вступу у війну США і виходу з війни Росії, приходу до влади більшовиків, революцій в Австрії, Німеччині, Болгарії, Комп'єнського перемир'я; – <i>вплив</i> економічних і політичних процесів на хід війни; війну – розпад багатонаціональних імперій; – <i>наслідки</i> вступу у війну США та виходу з війни	Початок “Великої війни”. Стратегічні плани ворогуючих сторін. Фронти війни та характеристика основних воєнних кампаній. Міжнародні конфлікти в умовах війни. Людина на фронті й у тилу. Економічна та політична кризи в Російській імперії та Австро-Угорщині. Російська революція 1917 р. Поразка Німеччини та її союзників. Розпад багатонаціональних імперій і утворення нових незалежних держав у Європі.

Росії. Уміти: – встановити хронологічну послідовність і синхронність подій Першої світової війни, революційних подій у Європі; – показати на карті зони геополітичних зазіхань держав – членів Антанти та Троїстого союзу; основні битви Першої світової війни; – визначити передумови Першої світової війни; революцій в Російській імперії та інших країнах Центрально-Східної Європи, причини і наслідки приходу до влади в Росії більшовиків; – визначити особливості повсякденного життя під час війни, статус жінки в суспільстві у період війни; – узагальнити основні політичні, економічні та світоглядні наслідки Першої світової війни та революцій у Росії та Німеччині.	
Орієнтовні теми для практичних занять: – Перша світова: повсякденне життя в умовах фронту і тилу. – Світовідчуття європейця: наслідки Великої війни (на основі мемуарів і художніх творів). Орієнтовні теми для навчальних проєктів: – Жінки у війнах ХХ ст. (соціальні статуси і життєві долі). – Будні війни (збірка візуальних матеріалів).	
Міжпредметні зв'язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв'язання соціальних конфліктів).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 2. ОБЛАШТУВАННЯ ПОВОЄННОГО СВІТУ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/ учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати та розуміти: – <i>зміст понять</i>: система колективної безпеки, демілітаризована зона, санітарний кордон, репарація, контрибуція; – <i>час роботи</i> Паризької та Вашингтонської конференцій, укладення мирних договорів за підсумками Паризької конференції, підписання пакту Бріана-Келлога; – <i>вплив</i> “14 пунктів” В. Вілсона на встановлення повоєнного світового устрою; – <i>статус</i> українських земель відповідно до рішень Паризької мирної конференції; – <i>суперечності</i> Версальсько-Вашингтонської системи; <i>цілі та організацію діяльності</i> Ліги Націй; – <i>причини</i> ревізії повоєнних міждержавних угод; Уміти: – встановити хронологічну послідовність підписання угод, що стали основою Версальсько-Вашингтонської системи;	“14 пунктів” В. Вілсона. Паризька мирна конференція. Українське та російське питання на Паризькій конференції. Версальський договір. Створення Ліги Націй. Мирні договори з союзниками Німеччини. Вашингтонська конференція. Завершення формування Версальсько-Вашингтонської системи, її суперечності. Джерела нестабільності міждержавних відносин. Початок ревізії повоєнних угод. Пакт Бріана-Келлога.

– <i>охарактеризувати</i> (з використанням історичної карти) територіальні зміни, зафіксовані в текстах мирних договорів з Німеччиною та її союзниками; – <i>дати оцінку</i> рішенням Паризької та Вашингтонської конференцій з позицій інтересів “великих” і “малих” держав; – <i>визначити</i> джерела нестабільності в Європі; – <i>висловлювати обґрунтовані судження</i> щодо вжитих державами Антанти та Лігою Націй заходів з підтримання стабільності у Європі.	
Орієнтовні теми для практичних занять: – Вогнища напруги в міжнародних відносинах: причини, сторони та наслідки протистояння. Орієнтовні теми для написання есе: – Переможці й переможці у Великій війні: узгодження позицій.	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв’язання соціальних конфліктів).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 3. ПРОВІДНІ ДЕРЖАВИ СВІТУ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати та розуміти: – <i>зміст понять</i>: проспериті, світова економічна криза, фондова біржа, державне регулювання економіки, тоталітаризм, фашизм, корпоративна держава, нацизм (націонал-соціалізм), комуністичний режим, авторитаризм, антисемітизм; – <i>хронологічні межі</i> доби “проспериті”, Великої депресії, “Нового курсу”, діяльності урядів Народного фронту у Франції, реформування Британської імперії, існування Веймарської республіки, нової економічної політики та спланованої модернізації в СРСР, Громадянської війни в Іспанії, дати Листопадової революції в Німеччині, приходу до влади фашистів в Італії, нацистів у Німеччині, утвердження комуністичного тоталітаризму (сталінізму) в СРСР; – <i>характер</i> економічного зростання у світі 1920-х рр.; – “Новий курс” Франкліна Рузвельта як вимушений <i>перехід</i> до державного регулювання ринкової економіки; – <i>цілі та методи</i> політики “великого стрибка” (спланованої модернізації) в СРСР; – <i>сутність протистояння</i> між тоталітарними режимами та демократичними рухами як визначальну особливість історичного процесу в міжвоєнний період; – <i>світоглядне наповнення</i> тоталітарних	Сполучені Штати Америки. Зростання ролі США на міжнародній арені. Доба “проспериті”. Велика депресія. “Новий курс” Франкліна Рузвельта, його складові та основні наслідки. Велика Британія. Особливості розвитку Великої Британії в 1920–1930-ті рр. Спроби реформування Британської імперії. Дж. Р. Макдональд. Франція. Політичний та соціально-економічний розвиток Франції в 1920–1930-х рр. Народний фронт і його уряди. Едуард Даладье. Італія. Становище Італії після Першої світової війни. Корпоративна держава: ідея та реальність. Фашистський режим Беніто Муссоліні. Німеччина. Листопадова революція та становлення Веймарської республіки. Вплив світової економічної кризи в Німеччині на політичне життя країни. Прихід до влади нацистів. Нацистська расистська ідеологія та антисемітизм. Політична і соціально-економічна сутність нацизму. Радянський Союз. “Договірна федерація” радянських республік. Утворення СРСР. Нова економічна політика. Спланована модернізація. Особливості комуністичного тоталітарного

ідеологій, їхню <i>спрямованість</i> проти інтересів людини і засад людяності. Уміти: – <i>встановити хронологічну послідовність і синхронність</i> фактів, пов'язаних із економічною стабільністю та світовою кризою у провідних країнах міжвоєнного світу, боротьбою за збереження демократичного устрою і становленням тоталітарних режимів у СРСР, Італії та Німеччині; – <i>виявити</i> (з використанням історичної карти та інших джерел) зміни в геополітичній ситуації в Європі у зв'язку з утвердженням тоталітарних режимів; – <i>охарактеризувати</i> добу “проспериті” в США, реформування Британської імперії, діяльність Народного фронту у Франції, Веймарську республіку і нацистський режим у Німеччині, фашистський режим в Італії, нову економічну політику та політику “великого стрибка” в СРСР; – <i>порівняти</i> стратегії подолання світової економічної кризи, обрані урядами США, Великої Британії, Франції, Німеччини та Італії; комуністичний, фашистський та нацистський тоталітарні режими; – <i>встановити передумови, механізми та наслідки</i> утвердження тоталітарних режимів в Італії та Німеччині; – <i>пояснити сутність</i> СРСР як нової форми Російської імперії в умовах національно-визвольних рухів поневолених Росією народів; – <i>висловлювати аргументовані судження</i> про політичну діяльність Едуарда Даладье; Адольфа Гітлера, Джеймса Рамсея Макдональда, Беніто Муссоліні, Франкліна Рузвельта, Йосифа Сталіна.	режиму. Сталінізм. Виклики міжвоєнного часу. Європа поміж економічною стабільністю та світовою кризою. Запровадження державного регулювання соціально-економічних процесів. Європа перед вибором між демократією та авторитаризмом. Радикалізація політичного життя. Громадянська війна в Іспанії. Ідеологічне осмислення нових реалій суспільного життя: комунізм, соціал-реформізм, неолібералізм, інтегральний націоналізм, фашизм і нацизм.
Орієнтовні теми практичних занять: – Європа: політика економії та протекціонізму, впровадження державного контролю над економікою. – Тоталітарні режими: державний контроль над публічним життям і суспільною свідомістю. – Комуністичний тоталітаризм: світоглядне наповнення і спрямованість. Орієнтовні назви навчальних проєктів: – Геополітична ситуація в Європі у період між світовими війнами. – Суспільне життя міжвоєнної Європи та його осмислення у наукових працях і мистецьких творах.	
Міжпредметні зв'язки: 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Європи. (Учень/учениця складає комплексну суспільно-географічну характеристику країн регіону; робить висновки щодо чинників високого індустріального розвитку країн Західної Європи).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 4. ДЕРЖАВИ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ

У результаті навчально-пізнавальної	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
-------------------------------------	---

діяльності учні/учениці зможуть:	
Знати: – <i>зміст понять</i>: санація, примусова асиміляція, сепаратистський рух, королівська диктатура; – <i>час</i> утворення нових держав у Центрально-Східній Європі, формування авторитарних режимів у регіоні, утворення Югославії; – <i>особливості</i> політики Польщі в Галичині та на Волині та причини наростання напруги між українцями та поляками в наслідок пацифікації, осадництва та полонізації; – <i>труднощі становлення</i> нових незалежних держав у Центрально-Східній Європі; – <i>особливості</i> авторитарних режимів у країнах Центрально-Східної Європи; – <i>перебіг</i> економічних, політичних і культурних процесів у країнах Центрально-Східної Європи в міжвоєнний період; – <i>сутність</i> національних проблем у регіоні. Уміти: – <i>синхронізувати</i> процеси та події в країнах Центрально-Східної Європи; – <i>охарактеризувати</i> геополітичне становище Центрально-Східної Європи в міжвоєнний період; – <i>встановити</i> передумови становлення авторитаризму в країнах Центрально-Східної Європи; – <i>порівняти</i> розвиток країн регіону в міжвоєнний період; – <i>охарактеризувати історичних діячів</i>: Юзефа Пілсудського, Томаша Масарика.	Відновлення польської державності. Становлення Другої Речі Посполитої. Переворот 1926 р. Юзеф Пілсудський. Чехословацька республіка. Томаш Масарик. Угорська революція. Режим М. Горті. Румунія в міжвоєнні роки. Королівська диктатура. Режим Й. Антонеску. Болгарія в міжвоєнний період. Політична нестабільність держави. Встановлення королівської диктатури. Утворення Королівства сербів, хорватів і словенців. Проголошення Югославії. Становище національних меншин і міжнаціональні відносини у країнах регіону.
Орієнтовні теми для практичних занять: – Центрально-Східна Європа: вибір між демократією й авторитаризмом. – Міжнаціональні відносини у державах Центрально-Східної Європи. Орієнтовна тема для навчального проекту: – Українська еміграція в Центрально-Східній Європі: політична діяльність і культурне життя.	
Міжпредметні зв'язки: 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Європи. Держави-сусіди. (Учень/учениця характеризує особливості розміщення та формування населення країн та регіонів, урбанізаційні процеси, обґрунтовує галузеву структуру господарства країн Європи).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 5. ДЕРЖАВИ АЗІЇ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>час</i> національних революцій в Китаї і Туреччині; – <i>зміст понять</i>: гандизм, етатизм, латифундія, хунта, сіонізм; – <i>вплив</i> суперечностей Версальсько-Вашингтонської системи на розвиток країн Азії	Японія. Мілітаризація економіки, державних інституцій та суспільної свідомості населення. Зовнішня експансіоністська політика. Китай. Національна революція та боротьба за владу між КПК і Гомінданом. Чан Кайші.

й міжвоєнний період; витоки та сутність Близькосхідної проблеми; – <i>тенденції</i> економічного та суспільного розвитку країн Азії та Латинської Америки. Уміти: – <i>синхронізувати</i> події економічного та суспільного життя Японії, Китаю, Індії, мусульманських держав та країн Латинської Америки; – <i>виявити</i> (за допомогою карти) геополітичні інтереси Японії в міжвоєнний період; – <i>визначити</i> особливості модернізаційних процесів у країнах Азії та Латинської Америки, антиколоніального руху в Індії та національного руху в Китаї; характерні риси, причини та наслідки мілітаризації Японії; – <i>проаналізувати</i> економічне та суспільне життя населення в країнах Азії та Латинської Америки з позицій протистояння демократії та авторитаризму; – <i>висловлювати аргументовані судження</i> про громадсько-політичну діяльність Махатми Ганді, Чан Кайші, Кемалю Ататюрка.	Індія. Розгортання антиколоніальної боротьби. Махатма Ганді. Країни Передньої Азії. Розпад Османської імперії. Модернізація Туреччини та Ірану. Кемаль Ататюрк. Основні аспекти Близькосхідної проблеми. Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів.
Орієнтовна тема для практичного заняття: – Азія та Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів. Орієнтовна тема для навчального проекту: – Філософія ненасильства у визвольних рухах ХХ ст. (досвід Махатми Ганді в діяльності Мартіна Лютера Кінга, Нельсона Манделі, радянських дисидентів). Орієнтовні теми для написання есе: – Портрет національного лідера на тлі епохи: Кемаль Ататюрк, Махатма Ганді, Чан Кайші, Сунь Ятсен (<i>на вибір учителя/вчительки або учня/учениці</i>). – Визвольні рухи першої половини ХХ ст. перед вибором: радикалізм чи ненасильницький опір.	
Міжпредметні зв'язки: 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Азії. (Учень/учениця порівнює особливості господарства різних за рівнем економічного розвитку країн Азії; оцінює роль країн Азії в світі). — 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Латинської Америки. (Учень/учениця називає історико-політичні процеси, що відбуваються в регіоні; аналізує специфіку складу населення та системи розселення); — 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Африки. (Учень/учениця визначає особливості галузевої структури, територіальної організації господарства та роль країн Африки в світі; аналізує причини економічної відсталості та бідності багатьох країн Африки, розуміє роль провідних країн Африки на континенті).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 6. ПЕРЕДУМОВИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: політика “умиротворення”, аншлюс, Судетська проблема, “Мюнхен”, “Вісь”; – <i>час</i> утворення “Вісі”, Мюнхенської угоди, англо-франко-радянських переговорів у Москві, <i>дату</i> укладення пакту Молотова-Ріббентропа; – <i>причини кризи</i> Версальсько-Вашингтонської	Спроби перегляду Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних договорів. Утворення вогнищ війни на Далекому Сході, Африці та Європі. Вісь “Берлін – Рим – Токіо”. Нарощення озброєнь. Політика “умиротворення” агресора.

системи; – <i>зумовленість</i> зовнішньополітичних пріоритетів провідних країн світу суперечностями Версальсько-Вашингтонської системи; – <i>причини та наслідки</i> провалу проекту системи колективної безпеки (Східного пакту), англо-франко-радянських переговорів у Москві; – <i>сутність</i> політики “умиротворення” та її роль у наближенні Другої світової війни; – <i>співвідповідальність</i> СРСР за розпалювання Другої світової війни. Уміти: – <i>визначити</i> (за допомогою історичної карти) вогнища війни на Далекому Сході, в Африці та Європі, сфери впливу Німеччини та СРСР за таємним протоколом до пакту Молотова-Ріббентропа; – <i>визначити причини та наслідки</i> політики “умиротворення”, радянсько-німецького зближення й укладення пакту Молотова-Ріббентропа; – <i>охарактеризувати</i> діяльність Ліги Націй в умовах загострення міжнародних відносин 1930-х рр.; – <i>порівняти</i> передумови Першої та Другої світових воєн; – <i>оцінити</i> політичну позицію та діяльність європейських лідерів в умовах назрівання війни.	Задоволення територіальних претензій Німеччини: “аншлюс” Австрії та Мюнхенська угода. Антикомінтернівський пакт. Підтримка Радянським Союзом гітлерівського режиму в 1933 – на початку 1941 рр. Підготвчі заходи Сталіна до військового вторгнення в Європу. Англо-франко-радянські переговори в Москві. Радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа) і таємні протоколи до нього.
Орієнтовна тема для практичного заняття: – Міжнародні відносини в другій половині 1930-х рр. у світлі історичних джерел. – Імперська політика Радянського Союзу. Орієнтовні теми для навчальних проєктів: – “Українське питання” в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. – Ліга націй в умовах назрівання Другої світової війни: заходи задля збереження миру і причини неефективності.	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв’язання соціальних конфліктів).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 7. ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять:</i> дивна війна, новий порядок, Рух Опору, Голокост, антигітлерівська коаліція, Другий фронт, “Велика трійка”, колабораціонізм; – <i>хронологічні межі</i> Другої світової війни та німецько-радянської війни, <i>дати</i> ключових битв/ військової операції Другої світової війни, Нюрнберзького і Токійського судових процесів, утворення ООН;	Причини, характер, періодизація Другої світової війни. Характеристика основних періодів війни. Основні театри воєнних дій. Дипломатія часів війни. Утворення антигітлерівської коаліції, її значення. Особливості окупаційного режиму і руху Опору. Людина під час війни. Голокост. Праведники народів світу.

– <i>характер, періодизацію</i>, головні події, політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни; – <i>внесок</i> держав-членів антигітлерівської коаліції у досягнення перемоги над нацистською Німеччиною і її союзниками, створення ООН; – <i>особливості</i> окупаційного режиму та Руху Опору на окупованих територіях; – <i>рішення</i> Нюрнберзького і Токійського процесів над воєнними злочинцями. Уміти: – <i>визначити</i> (за допомогою історичної карти) основні театри воєнних дій, місця основних битв, зміни державних кордонів у Європі, передбачені домовленостями у межах Великої трійки; – <i>охарактеризувати</i> течії в Русі Опору; – <i>визначити</i> передумови і наслідки Голокосту, виклики, перед якими опинилося людство в умовах Другої світової війни; – <i>обґрунтувати</i> власні судження щодо наслідків і уроків Другої світової війни; – <i>оцінити</i> роль провідних представників світової політичної та військової еліти (Франкліна Рузвельта, Вінстона Черчіля, Йосифа Сталіна, Дуайта Девіда Ейзенгауера та ін.) у ключових подіях Другої світової війни.	Капітуляція Німеччини та її союзників. Нюрнберзький і Токійський процеси над воєнними злочинцями. Політичні, економічні та соціальні наслідки Другої світової війни.
Орієнтовна тема для практичного заняття: – Примусова праця у Третьому Райху. Трагедія ув'язнених у німецьких концтаборах та їх доля. Орієнтовні теми для навчальних проєктів: – Праведники народів світу: подвиг в ім'я людяності. – Друга світова в об'єктиві кінокамери/на сторінках літературних творів. Орієнтовна тема для написання есе: – Моральний вибір у війні (досвід історичних та/або літературних героїв).	
Міжпредметні зв'язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв'язання соціальних конфліктів).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 8. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ ТА КУЛЬТУРА В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: модерн, авангардизм, втрачене покоління, масова культура, джаз, мюзикл, олімпійський рух; – <i>провідні наукові ідеї</i> міжвоєнного періоду, – <i>мистецькі здобутки та напрями (течії)</i> модернізму; – <i>передумови</i> виникнення масової культури, олімпійського руху;	Найважливіші досягнення науки і техніки, їх вплив на повсякденне життя людей. Основні ідеї й течії модернізму. Масова культура в міжвоєнний період. Суспільно значимі здобутки науки та мистецтва. Розвиток кінематографу. Олімпійський рух.

– вплив кінематографу на розвиток культури. Уміти: – характеризувати зміни в повсякденному житті населення в першій половині ХХ ст.; – визначати тенденції в розвитку культури; – розповідати про досягнення науки і техніки періоду, пояснювати їхній вплив на повсякденне життя людей; – висловити аргументовані судження про наукову/мистецьку діяльність Сальвадора Далі, Альберта Ейнштейна, Чарлі Чапліна.	
Орієнтовні теми для навчальних проектів: – Виставка творів у стилях модернізму (віртуальна екскурсія). – “У передчутті війни...” (літературно-мистецька композиція з творів на антивоєнну тематику). – Доля митців і мислителів в умовах протистояння демократії і тоталітаризму (дослідницький проект). – Кіно: хитання між масовою культурою і мистецтвом (фестиваль кінотрейлерів). Орієнтовна тема для написання есе: – Кіно: від наукового експерименту до мистецтва.	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Фізична культура. Тема: Олімпійська філософія та здоровий спосіб життя. (Учень/учениця розуміє фізичну культуру у сім’ї; олімпійську філософію та здоровий спосіб життя; вміння, навички та фізичні якості як необхідні умови для успішної самореалізації у майбутній професії).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Всесвітня історія (1945р. - до сучасності.)

Структура курсу:

Розділ 1. Облаштування повоєнного світу

Розділ 2. Держави Північної Америки та Західної Європи: формування постіндустріального суспільства

Розділ 3. Держави Центрально-Східної Європи: трансформаційні процеси

Розділ 4. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку

Розділ 5. Міжнародні відносини

Розділ 6. Повсякденне життя і культура

Узагальнення до курсу

Розділ 1. ОБЛАШТУВАННЯ ПОВОЄННОГО СВІТУ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: конфронтація, біполярний (двополюсний) світ, Холодна війна, соціалістичний табір, доктрина; – <i>час</i> створення ООН, МОП, МАГАТЕ, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Світового банку, ВООЗ; поділу Німеччини; утворення Північноатлантичного союзу (НАТО) і Варшавського блоку (ОВД); – <i>характерні риси</i> Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин; – <i>мету, принципи та механізми</i> діяльності ООН, спеціалізованих організацій під егідою ООН; – <i>вплив</i> “плану Маршалла” на відбудову	Риси Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Організація Об’єднаних Націй (ООН). Спеціалізовані організації під егідою ООН. “Загальна декларація прав людини” (1948 р.) і міжнародні пакти про права людини (1966 р.). Радянська окупація Східної Європи. Початок Холодної війни. Меморандум Дж. Кеннана і промова В. Черчіля в Фултоні. Доктрина Г. Трумена і “План Маршалла”. Поділ Німеччини. НАТО та Організація Варшавського договору (ОВД): закріплення біполярності світу.

повоєнної Європи і формування “двополюсного світу”; – <i>значення</i> “Загальної декларації прав людини” (1948 р.) і міжнародних пактів про права людини (1966 р.) як основи сучасного міжнародного права. Уміти: – <i>встановити</i> послідовність подій повоєнних часів, пов’язаних з утворенням “двополюсного світу”; – <i>використовувати карту</i> як джерело інформації про територіальні зміни в Європі за підсумками війни; – <i>встановити</i> причини і спрогнозувати можливі наслідки розв’язування Холодної війни.	
Орієнтовна тема для навчального проекту: – Реалізація завдань ООН її спеціалізованими організаціями: приклади діяльності.	
Міжпредметні зв’язки: 11 клас. Економіка. Розділ: Національна економіка і роль уряду у її функціонуванні. Тема: Роль уряду у регулюванні національної економіки. (Учень/учениця розуміє об’єктивні причини урядового регулювання ринкової економіки, характеризує зв’язок ефективності та справедливості, пояснює невдачі (обмеження) ринку і уряду та роль уряду як власника, виробника і споживача з використанням схеми загального економічного кругообігу).	

Розділ 2. ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ: ФОРМУВАННЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: маккартизм, неоконсерватизм, рейганоміка, тетчеризм, неолібералізм, економічне диво, соціальне ринкове господарство, брексіт; – <i>час</i> рейганоміки та тетчеризму, падіння авторитарних режимів у Греції, Португалії та Іспанії, виступів афроамериканців за громадянські права у США; “червоного травня” у Франції; укладення Римських угод та Маастрихтського договору; – <i>основні тенденції</i> розвитку політичних систем країн Заходу у другій половині XX – на початку XXI ст.; – <i>причини</i> утвердження США як провідної держави “вільного світу”; – <i>значення</i> об’єднання Німеччини й утворення Європейського Союзу; – <i>внесок</i> української діаспори в науково-технічну революцію. Уміти: – <i>встановити послідовність і синхронність</i> подій, пов’язаних з утвердженням у Західній Європі ліберальної демократії та соціальної ринкової економіки; – <i>використовувати карту</i> як джерело інформації про процеси економічної інтеграції Західної Європи;	Концепція постіндустріального (інформаційного) суспільства. Зміцнення демократії на Заході після Другої світової війни: розширення прав людини. Падіння авторитарних режимів у Південно-Західній Європі в 1970-х рр. Утвердження принципів громадянського суспільства. Тенденції повоєнного розвитку партійних систем. Рух афроамериканців США за громадянські права. Мартин Лютер Кінг. Молодіжні виступи кінця 1960-х рр. Рух хіппі. Прояви етнонаціоналізму (проблеми Квебеку, Ольстеру, баскське питання). Боротьба за права конфесійних, мовних і сексуальних меншин. Транснаціональні корпорації. НТР і зростання ролі професійних фахівців і техніків. Перехід від виробництва товарів до виробництва послуг. Політика зменшення соціальної нерівності. “Німецьке економічне диво”. Рейганоміка. Тетчеризм. Соціальне ринкове господарство. Шведська соціальна модель.

– <i>охарактеризувати</i> шведську соціальну модель, процеси зміцнення демократії та формування соціального ринкового господарства на Заході в другій половині XX – на початку XXI ст.; етнонаціональні проблеми Заходу та <i>оцінити</i> шанси на їх розв’язання у найближчому майбутньому; – <i>визначити причини та наслідки</i> тривалого економічного зростання в ФРН та Італії; руху афроамериканців за громадянські права, боротьби за права конфесійних, мовних і сексуальних меншин у країнах Заходу; – <i>визначити</i> причини та ознаки кризових явищ в ЄС, <i>розробити стратегію</i> їх подолання; – <i>визначити</i> роль США та ЄС в сучасних міжнародних відносинах; – <i>висловити обґрунтоване судження</i> про політичну діяльність Конрада Аденауера, Сильвіо Берлусконі, Тоні Блера, Шарля де Голя, Джона Кеннеді, Ангели Меркель, Франсуа Міттерана, Барака Обами, Рональда Рейгана, Маргарет Тетчер, Дональда Трампа, П’єра Трюдо.	Об’єднання Німеччини. Від Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) до Європейського союзу (ЄС). Проблема брексіту. Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах.
Орієнтовні теми для практичних занять: – Процеси демократизації в країнах Західної Європи і Америки у другій половині XX – початку XXI ст.: причини, специфіка і наслідки. – Молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу. Орієнтовна тема для навчального проекту: – Українська діаспора в державах Північної Америки та Західної Європи. Орієнтовна тема для написання есе: – Яким має бути сучасний політичний лідер?	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Стереотипи та упередження. Дискримінація. (Учень/учениця може назвати основи і принципи діалогу між соціальними групами: принцип соціальної рівності та справедливості, принцип згуртованості, принцип соціального партнерства; Наводить приклади дискримінації та ксенофобії; вміє протистояти проявам расизму; формує звичку проявляти емпатію); — 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Я і ми. Соціокультурна багатоманітність. (Учень/учениця тлумачить полікультурність як основу добросусідства культур; усвідомлює факт існування різноманіття культур; може назвати основні принципи діалогу між соціальними групами в полікультурному суспільстві: принцип соціальної рівності та справедливості, принцип згуртованості, принцип соціального партнерства); — 10 клас. Мистецтво. Розділ: Мистецтво американського культурного регіону (північно-американський, латино-американський). (Учень/учениця називає визначні мистецькі явища, що характеризують американський культурний регіон; бере участь у дискусіях щодо ролі мистецтва американського культурного регіону у світовій мистецькій спадщині).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 3. ДЕРЖАВИ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: Празька весна, оксамитова	Результати Другої світової війни для народів Центрально-Східної Європи.

революція, перебудова, гласність, самоврядний соціалізм, соціалізм з людським обличчям, Солідарність, шокова терапія; – час Угорської революції, “Празької весни”, утворення РЕВ; перебудови в СРСР, “оксамитових революцій”, розпаду СРСР, Югославії та Чехословаччини; – вплив на розвиток регіону Центрально-Східної Європи політичних процесів в СРСР та Холодної війни; – особливості втілення сталінської моделі соціалізму в країнах Центрально-Східної Європи; Уміти: – визначити роль СРСР у формуванні соціально-економічної і політичної ситуації у країнах Центрально-Східної Європи у період сталінської диктатури та постсталінські часи; роль етнічних проблем у дестабілізації ситуації в колишній Югославії; – використовувати карту як джерело інформації про процес трансформації держав соціалістичного табору наприкінці 80-х років ХХ ст.; – встановити причини революції в Угорщині, Празької весни, розпаду СРСР і падіння комуністичних режимів у Східній Європі. – порівняти трансформаційні процеси в країнах Центрально-Східної Європи; – визначити роль країн Центрально-Східної Європи в сучасних міжнародних відносинах; – висловити аргументовані судження щодо діяльності Олександра Дубченка, Йосифа Броз Тито, Леха Валенси, Вацлава Гавела.	Сталінська модель соціалізму та її втілення в Польщі, Угорщині, Болгарії, Румунії, Чехословаччині. Особливості розвитку Югославії. Доля українців у країнах Центрально-Східної Європи. Операція “Вісла”. Спроба економічної інтеграції соціалістичного табору. Рада економічної взаємодопомоги (РЕВ). Криза комуністичних режимів країн Центрально-Східної Європи. Антикомуністичні виступи: Угорська революція 1956 р. і “Празька весна” 1968 р. Спроби модернізації суспільно-політичного устрою та радянська інтервенція в Чехословаччину. Завершення епохи Сталіна. “Хрущовська відлига”. Наростання системних кризових явищ у країнах регіону в 70–80-х рр. ХХ ст. Перебудова в СРСР. “Оксамитові революції” в країнах Східної Європи. Розпад Радянського Союзу, Югославії та Чехословаччини. Політичні, економічні, соціальні та національні трансформації. Країни Центрально-Східної Європи на початку ХХІ ст., їх роль у сучасних міжнародних відносинах. Політична, економічна та ідеологічна експансія Росії в регіоні.
Орієнтовні теми для навчальних проєктів: – “Празька весна” 1968 року. – Роль лідерів у трансформаційних процесах у країнах Східної Європи на зламі 1980–1990-х рр. (на прикладі Вацлава Гавелла, Леха Валенси, інших).	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Громадянська освіта. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв’язання соціальних конфліктів).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 4. ДЕРЖАВИ АЗІЇ, АФРИКИ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ: ВИБІР ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – зміст понять: Рух неприєднання, Рік Африки, апартеїд, Арабська весна, ісламська революція, ісламський фундаменталізм, деколонізація; – час японського економічного дива, реалізації курсу “трьох червоних знамен” і культурної	Японія. Повоєнне реформування держави. Хірохіто. Джерела та наслідки економічного піднесення. Внутрішньо- та зовнішньополітичні пріоритети. Китай. Проголошення КНР. Культ

революції Мао Цзедуна, здобуття незалежності народами Індії, утворення Ізраїлю та Пакистану, ісламської революції в Ірані, початку “Арабської весни”, формування ІДІЛ, деколонізації Африки, ліквідації апартеїду, революції на Кубі; – <i>причини й особливості</i> “культурної революції” в Китаї, конфесійного протистояння в Південній Азії; Ісламської революції в Ірані, революції на Кубі; деколонізаційних процесів у світі; “японського економічного дива”, “чотирьох модернізацій” Ден Сяопіна, близькосхідної проблеми, “Арабської весни”, конфлікту в Сирії; – <i>вплив</i> конфлікту в Сирії та терористичної діяльності ІДІЛ на розвиток регіону і світу. Уміти: – <i>встановити послідовність і синхронність подій</i>, що відбулися в країнах Азії, Африки та Латинської Америки; – <i>використовувати</i> карту як джерело інформації про процес деколонізації Азії та Африки, геофактори, що сприяли формуванню тут військово-політичних союзів й економічних регіонів; – <i>визначити</i> можливі способи врегулювання близькосхідної проблеми; подолання наслідків апартеїду; особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Латинської Америки; – <i>порівняти</i> “японське економічне диво” з аналогічними явищами в Німеччині та Італії; основні тенденції розвитку країн Азії, Африки та Латинської Америки; – <i>висловити аргументовані судження</i> щодо діяльності Індіри Ганді, Фіделя Кастро, Нельсона Мандели, Джавахарлала Неру, Ден Сяопіна, Хірохіто, Мао Цзедуна.	особи Мао Цзедуна. Великий стрибок, комуни, культурна революція. Трансформаційні процеси в Китаї на зламі ХХ–ХХІ ст. Ден Сяопін. Утворення Індійської республіки та Пакистану. Конфесійне протистояння в регіоні. ІНК. Індіра Ганді. Індія на зламі ХХ–ХХІ ст. Утворення Ізраїлю. Близькосхідна проблема та шляхи її врегулювання. Ісламська революція в Ірані. “Арабська весна”. Конфлікт у Сирії. Терористична діяльність. Ісламська держава Іраку і Леванту. Деколонізація Африки. Крах апартеїду. Країни регіону на зламі ХХ–ХХІ ст. Латинська Америка: особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн регіону. Революція на Кубі. Фідель Кастро. Проблеми політичного та економічного життя латиноамериканських держав на зламі ХХ–ХХІ ст.
Орієнтовна тема для практичного заняття: – Моделі інноваційного розвитку нових азійських незалежних держав. Орієнтовна тема для написання есе: – Сучасні країни Азії: діалог західної та східної цивілізацій.	
Міжпредметні зв’язки: 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Азії. (Учень/учениця порівнює особливості господарства різних за рівнем економічного розвитку країн Азії; оцінює роль країн Азії в світі); — 10 клас. Географія. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Латинської Америки. (Учень/учениця називає історико-політичні процеси, що відбуваються в регіоні; аналізує: специфіку складу населення та системи розселення); — 10 клас. Мистецтво. Розділ: Мистецтво далекосхідного культурного регіону. (Учень/учениця називає види мистецтва/художні явища – “візитівки” далекосхідного культурного регіону; бере участь у дискусіях щодо впливу мистецтва далекосхідного культурного регіону на розвиток сучасного мистецтва, аргументовано відстоює свою позицію); — 10 клас. Мистецтво. Розділ: Мистецтво арабо-мусульманського культурного регіону. (Учень/учениця орієнтується у характерних ознаках мистецтва арабо-мусульманського культурного регіону; наводить приклади взаємовпливів різних культур у сучасному мистецтві; виявляє здатність дискутувати про вплив мистецтва арабо-мусульманського культурного регіону на розвиток сучасного мистецтва, аргументувати свою позицію); — 10 клас. Мистецтво. Розділ: Мистецтво індійського культурного регіону. (Учень/учениця називає види мистецтва, що яскраво репрезентують індійський культурний регіон; усвідомлює взаємовпливи різних культур у	

сучасному мистецтві).
Узагальнення
Тематичний контроль

Розділ 5. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: Берлінська криза, Карибська криза, розрядка, нове політичне мислення, багатополарний світ, міжнародний тероризм; – <i>час</i> Холодної війни, Берлінської і Карибської кризи, війн у Кореї, В'єтнамі, Афганістані, проведення Гельсінської конференції; – <i>причини, ознаки, динаміку та наслідки</i> Холодної війни, міжнародного тероризму; політики розрядки, Гельсінської конференції. Уміти: – <i>використовувати</i> карту як джерело інформації про події Холодної війни: Берлінську кризу, Карибську кризу, війну у Кореї та В'єтнамі, в Афганістані, сучасну геополітичну ситуацію у світі; – <i>пояснити</i> вплив Гельсінської конференції на міжнародні відносини на зламі ХХ–ХХІ ст.; – <i>охарактеризувати</i> Берлінську кризу, війну в Кореї, Карибську кризу, війни у В'єтнамі та Афганістані як прояви загострення міжнародних відносин в умовах Холодної війни; – <i>пояснити</i> процеси переходу від біполярності до багатополарного світу; вплив “нового політичного мислення” та розпаду СРСР на міжнародні відносини кінця ХХ ст.	Динаміка Холодної війни. Протистояння НАТО і ОВД. Прояви міжнародної напруженості (Берлінська криза, війна в Кореї, Карибська криза, війни у В'єтнамі й Афганістані). Період “розрядки” в міжнародній політиці. Гельсінська конференція 1975 р. Рецидиви Холодної війни на зламі ХХ–ХХІ ст. Від біполярного до багатополарного світу. Проблема міжнародного тероризму. Агресія Росії проти України в 2014 р. Російсько-українська війна.
Орієнтовні теми для практичних занять: – Міжнародні відносини другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: точки перетину інтересів. – Демонтаж результатів періоду “розрядки”: причини і наслідки.	
Міжпредметні зв'язки: 11 клас. Зарубіжна література. Розділ: Із літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття. Тема: Постмодернізм – одне з найяскравіших літературних явищ другої половини ХХ ст. Соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі. (Учень/учениця розповідає про соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі, наводить приклади втілення елементів постмодерністського мистецтва в масовій культурі. висловлює власне судження про особливості літератури постмодернізму); — 11 клас. Англійська мова. Тема: Моє місце в світі. (Учень/учениця знає про зразки здорового способу життя в Україні та англomовних країнах, вміє презентувати Україну в міжнародному контексті).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

Розділ 6. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ І КУЛЬТУРА

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – <i>зміст понять</i>: науково-технічна революція (НТР), високі технології, неореалізм, функціоналізм, постмодернізм, соціальний реалізм, абстракціонізм, поп-арт;	Науково-технічно революція: наукові відкриття, нові галузі наук, високі технології, інтеграція науки і виробництва. Зміни у змісті та характері праці,

– динаміку, напрямки і здобутки НТР; – діяльність видатних представників науки, літератури, мистецтва і спорту другої половини ХХ – початку ХХІ ст; – базові художні принципи провідних мистецьких течій сучасності. Уміти: – охарактеризувати зміни у змісті та характері праці, соціальній структурі суспільства; – визначити вплив основних досягнень НТР на життя суспільства; сучасні тенденції в освіті, літературі, образотворчому мистецтві, архітектурі, музиці, театральному мистецтві, кінематографії й спорті; – порівняти зміст і характер праці, а також соціальну структуру модерного (індустріального) та постмодерного (інформаційного) суспільства; – визначити і пояснити різницю в умовах розвитку культури на теренах ЄС та в інших регіонах світу (на вибір); – визначити соціальні наслідки НТР.	соціальній структурі суспільства, якості життя людей країн світу. Розвиток систем соціального забезпечення. Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства. Культура “віртуальної реальності”. Освітні системи. Університети як автономні осередки науки й освіти. Розвиток літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно й спорту: домінуючі тенденції.
Орієнтовні теми практичних занять: – Модерне (індустріальне) та постмодерне (інформаційне) суспільства: тяглість та зміни. Орієнтовні теми навчальних проєктів: – Людина другої половини ХХ і початку ХХІ ст.: творець, митець, захисник. – Винаходи ХХ століття, які скоротили відстані та змінили світ. – Галерея сучасного мистецтва / Олімпійські ігри в сучасному світі (на вибір учителя/вчительки або учня/учениці). – Визначні пам’ятки сучасної архітектури (створення інтерактивної карти).	
Міжпредметні зв’язки: 11 клас. Зарубіжна література. Розділ: Із літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття. Тема: Постмодернізм – одне з найяскравіших літературних явищ другої половини ХХ ст. Соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі. (Учень/учениця розповідає про соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі, наводить приклади втілення елементів постмодерністського мистецтва в масовій культурі. висловлює власне судження про особливості літератури постмодернізму).	
Узагальнення	
Тематичний контроль	

УЗАГАЛЬНЕННЯ ДО КУРСУ

У результаті навчально-пізнавальної діяльності учні/учениці зможуть:	Зміст навчально-пізнавальної діяльності
Знати: – основні етапи світового суспільного розвитку в ХХ і на початку ХХІ ст.; – взаємозалежність подій, явищ і процесів у сучасному світі; Уміти: – визначити основні тенденції розвитку світу в другій половині ХХ і на початку ХХІ ст.; роль незалежної України у світових політичних, економічних і культурних процесах; – охарактеризувати зміни в колективній свідомості населення України в умовах незалежності.	Основні тенденції розвитку світу в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Національні та глобальні виклики. Виміри цінностей людського буття в сучасному світі. Україна у світовому співтоваристві.

6. Тематичне планування навчального матеріалу

№ п/п	Назва розділів, тем програми	Кількість годин	
		Всього	Лекційні
	Розділ I. Передумови Першої світової війни. Війна та революції	4	4
1.	Вступ. Поняття «XX століття» у світовій історії.	1	1
2.	Початок Першої світової війни.	1	1
3.	Воєнні кампанії та події 1915—1916 рр.	1	1
4.	Воєнні кампанії та події 1917—1918 рр. Практичне заняття: «Будні війни (збірка візуальних матеріалів).»	1	1
	Розділ II. Облаштування повоєнного світу	3	3
5.	Паризька мирна конференція 1919 р.	1	1
6.	Вашингтонська конференція 1921—1922 рр.	1	1
7.	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділу «Передумови Першої світової війни. Війна та революції. Облаштування повоєнного світу»	1	1
	Розділ 3. Провідні держави світу в міжвоєнний період	7	7
8.	Сполучені Штати Америки.	1	1
9.	Велика Британія.	1	1
10.	Франція.	1	1
11.	Італія. Німеччина.	1	1
12.	Радянський Союз.	1	1
13.	Практичне заняття: «Тоталітарні режими: встановлення державного контролю над публічним життям і суспільною свідомістю»	1	1
14.	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділу «Провідні держави світу в міжвоєнний період»	1	1
	Розділ 4. Держави Центрально-Східної Європи	5	5
15.	Друга Річ Посполита.	1	1
16.	Чехословацька республіка.	1	1
17.	Угорщина. Румунія.	1	1
18.	Болгарія. Югославія.	1	1
19.	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділу «Держави Центрально-Східної Європи»	1	1
	Розділ 5. Держави Азії та Латинської Америки	4	4
20.	Японія.	1	1
21.	Китай.	1	1
22.	Індія.	1	1

23.	Практичне заняття: «Азія та Латинська Америка: протиборство демократичних сил і диктаторських режимів»	1	1
24.	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділу: «Держави Азії та Латинської Америки»	1	1
	Розділ 6. Передумови Другої світової війни	2	2
25.	Утворення осередків Другої світової війни. Створення блоку Берлін—Рим—Токіо.	1	1
26.	Політика «умиротворення» агресора та її крах.	1	
	Розділ 7. Друга світова війна	6	6
27.	Початок Другої світової війни	1	1
28.	Воєнні дії в середині 1941 — 1942 рр.	1	1
29.	Воєнні дії в другій половині 1942 — 1943 рр.	1	1
30.	Окупаційний режим у поневолених країнах. Рух Опору.	1	1
31.	Воєнні дії в 1944 р.	1	1
32.	Завершення та підсумки Другої світової війни. Світ після Другої світової війни	1	1
	Розділ 8. Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період	2	2
33.	Освіта та наука. Література й мистецтво.	1	1
34.	Практичне заняття: «Друга світова в об'єктиві кінокамери». Тематичний контроль.	1	1
35.	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділу: «Друга світова війна. Повсякденне життя та культура в міжвоєнний період.»	1	1
	РОЗДІЛ 9. Облаштування повоєнного світу.	2	2
36	Риси Ялтинсько – Потсдамської системи міжнародних відносин. ООН. Практичне заняття. Реалізація завдань ООН її спеціалізованими організаціями: приклади діяльності	1	1
37	Початок Холодної війни.	1	1
	РОЗДІЛ 10. Держави Північної Америки та Західної Європи: формування постіндустріального суспільства	6	6
38	Концепція постіндустріального суспільства	1	1
39	Утвердження принципів громадянського суспільства. Практичне заняття. Молодіжна контркультура: вплив на формування постіндустріального світу	1	1
40	Транснаціональні корпорації. НТР і зростання ролі професійних фахівців і техніків	1	1
41	Об'єднання Німеччини	1	1

42	Від Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) до Європейського союзу (ЄС)	1	1
43	Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах.	1	1
44	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів із розділів: «Облаштування повоєнного світу. Держави Північної Америки та Західної Європи: формування постіндустріального суспільства».	1	1
	РОЗДІЛ 11. Держави Центрально – Східної Європи: трансформаційні процеси	9	9
45	Результати Другої світової війни для народів Центрально- Східної Європи. Особливості розвитку Болгарії та Югославії	1	1
46	Сталінська модель соціалізму та її втілення Угорщині, Румунії	1	1
47	Сталінська модель соціалізму та її втілення в Польщі.	1	1
48	Сталінська модель соціалізму та її втілення в Чехословаччині. Практичне заняття. “Празька весна” 1968 р.	1	1
49	Урок контролю і корекції навчальних досягнень учнів.	1	1
50	Завершення епохи Сталіна. “Хрущовська відлига”.	1	1
51	Наростання системних кризових явищ у країнах регіону в 70–80- х рр. ХХ ст. Перебудова в СРСР	1	1
52	“Оксамитові революції” в країнах Східної Європи. Розпад Радянського Союзу, Югославії та Чехословаччини. Практичне заняття. Роль лідерів у трансформаційних процесах у країнах Східної Європи на зламі 1980–1990-х рр	1	1
53	Політична, економічна та ідеологічна експансія Росії в регіоні	1	1
54	Урок узагальнення та контролю знань «Держави Центрально – Східної Європи: трансформаційні процеси». Урок узагальнення та контролю знань	1	1
	РОЗДІЛ 12. Країни Азії, Африки, Латинської Америки: вибір шляхів розвитку	8	8
55	Японія. Повоєнне реформування держави	1	1
56	Китай	1	1
57	Утворення Індійської республіки та Пакистану	1	1
58	Утворення Ізраїлю. Близькосхідна проблема	1	1
59	Ісламська революція в Ірані. “Арабська весна”. Терористична діяльність	1	1
60	Латинська Америка: особливості розвитку країн регіону	1	1

61	Деколонізація Африки. Країни регіону на зламі ХХ–ХХІ ст	1	1
62	Урок узагальнення і контролю знань «Країни Азії, Африки, Латинської Америки: вибір шляхів розвитку».	1	1
	РОЗДІЛ 13. Міжнародні відносини.	3	3
63	Динаміка Холодної війни.	1	1
64	Період “розрядки” в міжнародній політиці	1	1
65	Проблема міжнародного тероризму. Агресія Росії проти України в 2014 р	1	1
	РОЗДІЛ 14. Повсякденне життя і культура	4	4
66	НТР. Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства	1	1
67	Розвиток літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно й спорту	1	1
68	Зміни у змісті та характері праці, соціальній структурі суспільства, якості життя людей країн світу	1	1
69	Урок узагальнення і контролю знань «Міжнародні відносини». « Повсякденне життя і культура»	1	1
70	Підсумкове узагальнення	1	1

7. Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

При оцінюванні навчальних досягнень з історії враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень оволодіння практичними вміннями й навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня до історичної події, явища, діяча.

Усі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Студент називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
	2	Студент називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Студент двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям;

		має загальне уявлення про історичну карту
II. Середній	4	Студент репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт
	5	Студент з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
	6	Студент самостійно відтворює фактичний матеріал теми, давати стислу характеристику історичній постаті, установлювати послідовність подій; користуватись за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації
III. Достатній	7	Студент послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань
	8	Студент володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти
	9	Студент оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти
IV. Високий	10	Студент використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Студент володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Студент системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

Науково-методичне забезпечення навчального процесу.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державний стандарт освіти, навчальні плани, навчальну програму, підручники і навчальні посібники; тестові запитання, методичні матеріали, опорні конспекти лекцій.

8. Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни всесвітня історія є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання та практичні заняття, підготовка презентацій, повідомлень, рефератів, доповідей на щорічні студентські конференції, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової передвищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу. Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з дисципліни, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів. Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми. Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичної проробки пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх. Семестровий контроль з дисципліни «всесвітня історія» проводиться у формі семестрової контрольної роботи. Форма проведення

семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання практичних завдань). Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової контрольної роботи. Контроль у позааудиторний час 1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури. 2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно пророблюється. 3. Перевірка та оцінка індивідуальних практичних завдань, які виконуються самостійно. 4. Індивідуальна співбесіда зі студентом на консультаціях. Консультації. Мета консультацій - допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання студентів, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів освіти на практичних та лекційних заняттях під час опитування, відвідування занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів освіти до науково-дослідної роботи. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Здобувачі освіти повинні дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський ТФК ЛНТУ»

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/>. Для забезпечення дистанційного навчання здобувачів освіти викладач може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси та цифрові інструменти Google на свій вибір. Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти також може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання; з метою контролю виконання завдань, які виносяться на контрольну роботу в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо.)

10. Рекомендована література

1. О. В. Гісем О.О. Мартинюк. Всесвітня історія 10 кл. рівень стандарту. Ранок, 2018.
2. П. Б. Полянський. Всесвітня історія 10 кл. рівень стандарту. Грамота, 2018.
3. П. Б. Полянський. Всесвітня історія 11 кл. рівень стандарту. Грамота, 2018.
4. О. В. Гісем О.О. Мартинюк. Всесвітня історія 11 кл. рівень стандарту. Ранок, 2018.